

PFU-SAK NR. 129/12

KLAGER: Verran kommune ved rådmann Jacob Br. Almlid
ADRESSE: Liaveien 1, 7790 Malm
TELEFON: 74157033/91136475
PUBLIKASJON: Lokalavisa Verran og Namdalseid
PUBLISERINGSDATO: 25.04.2012
STOFFOMRÅDE: Offentlig forvaltning
GENRE: Nyhetsartikkel
SØKERSTIKKORD: Saklighet og omtanke, skille fakta og kommentar, dekning for titler, feilaktige påstander
REGISTRERT: 03.05.2012
BEHANDLET I SEKR.: 03.05.2012; tilsvaarsrunden innledet
BEHANDLES I PFU: 19.06.2012
FERDIGBEHANDLET: 19.06.2012
BEHANDLINGSTID: 46 dager
KLAGEGRUPPE: Offentlig instans
PFU-KONKLUSJON: Ikke brudd på god presseskikk
HENVISNING VVPL.: (4.13)
RETTSBEHANDLING:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER:

SAMMENDRAG:

Lokalavisa Verran og Namdalseid omtalte **onsdag 25. april 2012** en foreslått omorganisering i Verran kommune. Det ble henvist til saken i førstesidens venstre kolonne under tittelen «**På sparebluss**». I henvisningsteksten sto det:

«**Rådmann og ordfører i Verran skal spare 600.000 kroner i teknisk sektor. Det klarer de dersom de sparker sjefen.**»

Artikkelen inne i avisen hadde stikktittelen «**Rådmannen foreslår omorganisering i Verran kommune**» og hovedtittelen «**Sparker sjefen**». Av ingressen fremgikk det:

«**Kommunestyret har beordret rådmannen til å spare 600.000 kroner ved kommunens eiendoms- og anleggsavdeling. Det klarer han ved å sparke sjefen.**»

I brødteksten ble avisas tidligere omtale av saken referert:

«**Ansatte ved driftsenhet Eiendom og teknisk uteavdeling i Verran kommune varslet at de både var frustrert og forbannet etter uttalelsene som falt fra ordfører og varaordfører i etterkant av kommunestyrevedtaket før jul. – Vi har et lite og krympet budsjett fra før, og utspillet i Lokalavisa skaper både usikkerhet for arbeidsplasser og frustrasjon, sa Frank Lindstrøm på vegne av de ansatte ved avdelingen, som teller seks personer. – Det er jo en form for oppsigelse. Samme**

hvor dårlig man er å regne, så er det ikke til å unngå at det går utover arbeidsplasser, sa Lindstrøm.»

Videre, under mellomtittelen «**Slås sammen**», het det:

«Det ser det ut til at han [Lindstrøm] får rett i. Å spare penger i teknisk sektor er nemlig ingen enkel sak. Vann, avløp og renovasjon er nemlig selvfinansierende. Det betyr at kommunens innbyggere betaler det disse tjenestene faktisk koster. Å redusere kostnader her, betyr derfor ikke sparte penger, siden prisen til abonnentene da må settes ned. (...) Dermed får kommunestyret i Verran i morgen i stedet et forslag om å slå driftsenheten Eiendom og teknisk uteavdeling sammen med Plan og Utvikling i en ny driftsenhet. Driftslederen i Eiendom og teknisk fjernes, dermed sparer man 650.000 kroner pr. år fra 2013.»

Artikkelen var illustrert med et arkivbilde av de ansatte som før jul uttrykte frustrasjon over uttalelser ordføreren og varaordføreren hadde kommet med etter kommunestyrevedtaket.

Én uke senere, **onsdag 2. mai 2012**, fulgte **Lokalavisa Verran og Namdalseid** opp saken over en helside. Stikktittelen var «**Rådmannen reagerer sterkt på Lokalavisas vinkling**» og hovedtittelen «**Sparker IKKE sjefen**». I ingressen sto det:

«"Å avvikle funksjonen som driftsleder" er ikke det samme som å sparke sjefen. Det er budskapet fra rådmann Jacob Br. Almlid, som mener Lokalavisas overskrift forrige uke er feil.»

Under tittelen «**Faktaopplysninger fra Verran kommune**» ble også et leserbrev signert rådmannen gjengitt.

KLAGEN:

Klager er Verran kommune ved rådmannen, som mener Lokalavisa Verran og Namdalseid har brutt god presseskikk «ved å sette feilaktige påstander på trykk». Klager anfører brudd på punktene 4.1 (saklighet og omtanke), 4.2 (skille fakta fra kommentar) og 4.4 (dekning for titler etc.) i Vær Varsom-plakaten.

Klager skriver: «[A]t sjefen får sparken er ukorrekt. Journalisten sitt valg av overskrift og konklusjon, er alvorlig. Da den gir et klart bilde av at sjefen får sparken. Dette er ikke faktiske opplysninger i saken, og dermed å anse som journalistens egen kommentar/tolkning.» Slik klager ser det, har avisa gjennom tittelbruken også «utvist liten omtanke for en enkeltperson».

Med hensyn til kildegrunnlaget i den påklagede artikkelen (publisert 25. april 2012), mener klager «det er kritikkverdig at avisen ikke tok kontakt med kommunen, men valgte å basere hele artikkelen på en evalueringsrapport, som for øvrig ikke har konkludert med at sjefen "skal sparkes"». Klager anfører: «Å konkludere med at en omorganisering fører til at kommunen sparker vedkommende, er direkte feil. (...) Journalisten har trukket forhastede konklusjoner og heller ikke kontrollert at opplysningene er korrekte.»

TILSVARSRUNDEN:

Lokalavisa Verran og Namdalseid opplyser at klager 2. mai 2012 fikk «en hel side til å klage over Lokalavisas dekning av saken» (artikkelen er omtalt over og vedlagt, sekr. anm.), og at rådmannen i telefonsamtale med avisas redaktør har bekreftet at «øvrig innhold i den aktuelle reportasje var riktig og korrekt gjengitt». Avisa konkluderer: «Det hele koker dermed ned til bruken av begrepet "Sparker sjefen" og om dette er brudd på god presseskikk.»

Om dette begrepet anfører redaktøren: «Vi har brukt begrepet "Sparket sjefen" – ikke bokstavelig, men som en beskrivelse av at det denne gang ikke er "gutta på golvet" som mister jobben, men at innsparingene skjer i toppen av organisasjonen ved at driftslederstillingen fjernes.»

Avisa opplyser at saken har en forhistorie; før jul sto de ansatte ved teknisk uteavdeling fram i avisa og fortalte at de var bekymret for jobben sin etter at rådmannen av kommunestyret var pålagt å redusere kostnadene i teknisk sektor med 600.000 kroner årlig. Redaktøren skriver: «I vår reportasje 25. april brukte vi samme bilde av de ansatte sammen med overskriften "Rådmannen foreslår omorganisering i Verran kommune – Sparker sjefen" for å fortelle at det ikke var de som mister jobben denne gang. Dette var ment i overført betydning, men er tydeligvis oppfattet bokstavelig av rådmannen.»

Redaktøren avviser at han trukket forhastede konklusjoner og ikke har kontrollert opplysningene, men erkjenner: «I etterpåklokskapens lys kan jeg selvsagt se at det finnes flere bedre formuleringer, eller at anførselstegn burde ha vært benyttet for å understreke intensjonen bak formuleringen. Jeg/vi kan også gjøre feil, og i den grad dette har skjedd i denne saken, så har journalist/redaktør/avis forsøkt å rette dette opp etter beste evne ved første anledning, på samme side, med samme tittelstørrelse og tittel "Sparker IKKE sjefen", der rådmannen har fått en hel side til å framføre sin kritikk og [im]øtegå det han mener er feil i vår dekning.»

Klageren anfører: «At Lokalavisen valgte å trykke rådmannens brev, endrer ikke på de faktiske forhold i saken. Skaden var på det tidspunktet allerede et faktum, og fikk store konsekvenser for den arbeidstakeren som var involvert. Verran kommune reagerer i tillegg på at redaktøren ikke benyttet muligheten redaksjonelt, til å uttale seg om de faktiske forhold i saken. Spesielt med tanke på at Verran kommune tok kontakt med redaktøren umiddelbart etter at artikkelen sto på trykk, for å informere om faktiske feil, samt om reaksjonene og konsekvensene i forhold til avisinnlegget.»

Klager bemerker også: «Journalisten [redaktøren] skriver at han ofte velger å kalle "*en spade for en spade*", men at han samtidig (jf. tilsvaret) forventer at leserne skal skjønne at "*sparker sjefen*", er ment i overført betydning, er etter Verran kommunes vurdering å gå for langt i å gjøre tungt stoff tilgjengelig/popularisere stoffet, i en sak hvor dette faktisk ikke medfører riktighet. Ja, det norske språk er full av nyanser, men "*sparker sjefen*" er som regel ikke til å misforstå.»

Lokalavisa Verran og Namdalseid anfører til klagers bemerkning om at redaktøren ikke har benyttet muligheten redaksjonelt til å uttale seg om de faktiske forhold: «Redaktørens uttalelser skjer i Lokalavisa fra lederplass. Og siden opprinnelig sak ikke var nevnt på

lederplass, ble heller ikke korreksjon foretatt fra denne spalte. Lokalavisa og redaktøren benyttet i stedet en hel side til å la rådmannen presentere de faktiske forhold i saken – ved første anledning, som var påfølgende avis.»

PRESSENS FAGLIGE UTVALG UTTALER:

Klagen gjelder Lokalavisa Verran og Namdalseids omtale av et forslag til omorganisering i Verran kommune, der avisa i hovedtittelen benyttet formuleringen «Sparker sjefen».

Klager er Verran kommune ved rådmannen, som mener det ikke er dekning for tittelen, og at den også er feil. Klager reagerer også på at avisa baserte hele artikkelen på en evalueringsrapport. Slik klager ser det, har avisa trukket forhastede konklusjoner og ikke kontrollert at opplysningene er korrekte. Dessuten anfører klager at avisa har utvist liten omtanke for den person som rammes av tittelen.

Lokalavisa Verran og Namdalseid påpeker at tittelen ikke skal oppfattes bokstavelig, «men som en beskrivelse av at det denne gang ikke er "gutta på golvet" som mister jobben». Redaktøren avviser at opplysningene ikke er kontrollert og at han har trukket forhastede konklusjoner. Han innrømmer imidlertid – i etterpåklokskapens lys – at det finnes andre og bedre formuleringer. Etter redaktørens mening har han «etter beste evne ved første anledning, på samme side, med samme tittelstørrelse og tittel "Sparker IKKE sjefen"», forsøkt å rette opp den feil som eventuelt har skjedd.

Pressens Faglige Utvalg konstaterer at Lokalavisa Verran og Namdalseid har basert sin omtale på opplysninger hentet fra en evalueringsrapport som skulle legges frem for kommunestyret. Selv om klager skulle ønske at avisa også hadde kontaktet kommunen før publisering, og en sak sjelden blir dårligere av et bredere kildegrunnlag, kan utvalget ikke se at det skulle være presseetisk påkrevd her.

Slik utvalget vurderer det, handler uenigheten i foreliggende sak om hvorvidt det var presseetisk akseptabelt å bruke tittelen «Sparker sjefen» i omtalen av rådmannens foreslåtte omorganisering i Verran kommune. Det sentrale i vurderingen er om formuleringen i evalueringsrapporten, «å avvikle funksjonen som driftsleder», kan sidestilles med tittelens «sparker sjefen».

Utvalget merker seg at formuleringen i hovedtittelen er konsterende, men mener samtidig at stikktittelen bidrar til å dempe den konsterende formen ettersom det i stikktittelen fremgår at det handler om et *for*slag til omorganisering. Videre noterer utvalget seg at det også i brødteksten opplyses at rådmannen foreslår å slå sammen to driftsenheter i kommunen, og at driftslederstillingen i denne sammenheng «fjernes». Likevel mener utvalget, som klager, at de ovennevnte formuleringene ikke er direkte synonymer, og at tittelen kunne vært mer presis.

Når det er sagt, konstaterer utvalget at Lokalavisa Verran og Namdalseid har korrigert tittelen, så snart det praktisk lot seg gjøre, og at «korrigeringen» ble publisert på en usedvanlig synlig og svært tydelig måte, der klager fikk komme til orde både redaksjonelt og gjennom et leserbrev. Slik utvalget ser det, må denne klargjørende oppfølgende korrigeringen kunne veie opp for den opprinnelige mangelen på presisjon. Utvalget viser i denne sammenheng til Vær Varsom-plakatens punkt 4.13: «Feilaktige opplysninger skal rettes og eventuelt beklages snarest mulig.»

Etter en samlet vurdering mener utvalget at Lokalavisa Verran og Namdalseid ikke har brutt god presseskikk.

Oslo, 19. juni 2012

Line Noer Borrevik,
Kirsti Nielsen, Håkon Borud, Martin Riber Sparre,
Henrik Syse, Camilla Serck-Hanssen, Reidun Førde